

«НОВЕ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ» М. О. БЕРДЯЄВА ТА ЙОГО ВІДНОШЕННЯ ДО ДЕМОКРАТІЇ

Кочмарук Ю. А.

Науковий керівник – проф., д. ф. н. Хома О. І.

У світлі сьогоденних подій які відбуваються в нашій країні, хотілося не просто згадати видатного філософа та публічного діяча, а й показати той незнаний бік філософських роздумів М. Бердяєва та актуальність його деяких ідей в сучасній історії.

Мета: розглянути поняття «нове середньовіччя» та відношення до демократії у М. Бердяєва.

Після того як всю творчу еліту примусово виселяли з батьківщини в вересні 1922 року, на «філософському» пароплаві опинився і М. Бердяєв. Тепер для нього другою батьківщиною стала Франція, де він згодом написав свій пророчий твір - роздум «Нове Середньовіччя» (1923 р.), в якому виклав думки та припущення стосовно подальшої долі Європи та усього російського народу. Як стверджує Микола Олександрович: «Нове Середньовіччя – це ритмічна зміна епохи. Перехід від раціональності нової історії до ірраціональності середньовічного типу. Ми живемо в епоху аналогічній епосі загибелі античного світу. Початок нового середньовіччя буде супроводжуватися варваризацією». В цьому сенсі комуністичний інтернаціонал вже був як прояв нового середньовіччя – це вже пройдений 70-річний етап нашої історії. Процеси які спрямовані на подолання національної замкнутості та утвердження універсальної єдності мислитель назвав кінцем нової історії її індивідуалістичного духу та початком нового середньовіччя. Філософ говорить про те, що: «Падіння законного принципу влади, правового принципу монархій і демократій і заміна його принципом сили, життєвій енергії спонтанних громадських груп і з'єднань я умовно називаю новим середньовіччям, фашизм не знає, в ім'я чого він діє, але він переходить вже від юридичних форм до самого життя. Абсолютно також втратила владу над душами людей раціоналістична філософія, легітимізм пізнання, обґрунтований ґносеологічно». На наш погляд, створюється відчуття, неначе М. Бердяєв описує сучасність, а не ситуацію столітньої давнини.

М. Бердяєв вважав, що знання має бути вільним, і свою свободу шукав у вірі. Чи досить сьогодні тільки однієї віри для подолання кризи, думаємо, що ні. Сьогодні необхідно прищеплювати і формувати у сучасних поколінь цивільну, правову, духовну культуру, вчити аналізувати та осмислювати всю історію, новітню інформацію, навчатися мислити логічно, раціонально. То ж надалі вибір залишається лише за нами.